

Briuselis, 2025 m. rugsėjo 12 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2023/0373 (COD)

9047/25
ADD 1

ENV 357
MI 305
IND 145
CONSOM 86
COMPET 386
MARE 22
PECHE 135
RECH 227
SAN 233
ENT 70
ECOFIN 563
TRANS 181
CODEC 613

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMO PROJEKTAS

Dalykas: Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiant priimti EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ dėl plastiko granulių patekimo į aplinką prevencijos siekiant mažinti taršą mikroplastiku
– Tarybos motyvų pareiškimo projektas

I. IVADAS

1. 2023 m. spalio 16 d. Komisija pateikė Tarybai ir Europos Parlamentui pasiūlymą dėl naujo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl plastiko granulių patekimo į aplinką prevencijos siekiant mažinti tartą mikroplastiku (toliau – Reglamentas dėl plastiko granulių), kuriame daugiausia dėmesio skiriama tam, kaip ekonominės veiklos vykdytojai ir ES bei ne ES vežėjai tvarko plastiko granules visais tiekimo grandinės etapais. Pasiūlymas – pagal Europos žaliąjį kursą siektinų rezultatų dalis – grindžiamas tokiomis Komisijos iniciatyvomis kaip Žiedinės ekonomikos veiksmų planas ir Nulinės taršos veiksmų planas.
2. Reglamento projektas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 192 straipsnio 1 dalimi (įprasta teisėkūros procedūra).
3. Europos Parlamente šio dokumento atveju vadovaujančiu komitetu paskirtas Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas (ENVI). Europos Parlamentas savo poziciją per pirmąjį svarstymą priėmė 2024 m. balandžio 23 d.
4. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę priėmė 2024 m. vasario 14 d., o Europos regionų komitetas – 2024 m. balandžio 18 d.
5. Komisija pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto kartu su poveikio vertinimu Aplinkos darbo grupėje pristatė 2024 m. vasario 14 d. Aplinkos darbo grupė tęsė pasiūlymo nagrinėjimą iš viso devyniuose posėdžiuose. 2024 m. kovo 25 d. Tarybos (aplinka) posėdyje įvyko politiniai debatai dėl siūlomo reglamento. 2024 m. gruodžio 17 d. Taryba priėmė bendrą požiūrį.

6. Vėliau, 2025 m. sausio 29 d. ir balandžio 8 d., įvyko du neformalūs politiniai trilogai, kuriuose Taryba ir Europos Parlamentas pasiekė preliminarų susitarimą. 2025 m. balandžio 30 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino galutinį kompromisinį tekstą, dėl kurio buvo preliminariai susitarta 2025 m. balandžio 8 d. neformalaus trilogo metu.
7. 2025 m. gegužės 13 d. Europos Parlamento ENVI komitete įvykusio balsavimo už tą patį kompromisinį tekstą rezultatas buvo teigiamas. Vėliau ENVI komiteto pirmininkas 2025 m. gegužės 14 d. laišku informavo Nuolatinių atstovų komiteto pirmininką, kad jei Taryba oficialiai perduos Parlamentui savo poziciją tokia forma, kokia ji pateikta to laiško priede, plenariniame posėdyje jis rekomenduos per antrąjį svarstymą Parlamente pritarti Tarybos pozicijai be pakeitimų, su sąlyga, kad teksto redakciją patikrins teisininkai lingvistai.

II. TIKSLAS

8. Siūlomo Reglamento dėl plastiko granulių bendras tikslas – nustatyti plastiko granulių tvarkymo pareigas, kad visuose plastiko granulių tiekimo grandinės etapuose būtų išvengta jų patekimo į aplinką, siekiant, kad plastiko granulės į aplinką visiškai nepatektų. Pareigos daugiausia susijusios su patekimo į aplinką ar išbyrėjimo prevencijos, sulaikymo ir surinkimo operacijomis ir yra taikomos ekonominės veiklos vykdytojams, vežėjams ir jūrų laivams.

III. PER PIRMĄJĮ SVARSTYMĄ PRIIMTOS TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

9. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija apima elementus, dėl kurių susitarė abi teisėkūros institucijos.

10. Į reglamento taikymo sritį įtraukti dalykai: taikymo sritis išplėsta siekiant pagerinti taikymą valymo įrenginiams ir, visų pirma, įtraukti plastiko granulių vežimo jūra veikloje dalyvaujančius subjektus. Konkrečiai, tai yra jūrų laivų, išplaukiančių iš valstybės narės uosto arba į jį įplaukiančių, krovinio siuntėjai, valdytojai, įgaliotiniai ir kapitonai. Laikantis Tarptautinės jūrų organizacijos gairių, nustatytos pareigos dėl plastiko granulių vežimo jūra (krovinių konteineriuose), įskaitant kokybiškų pakuočių užtikrinimą ir su vežimu bei kroviniu susijusios informacijos teikimą.
11. Pagrindinis ekonominės veiklos vykdytojų ir ES bei ne ES vežėjų tikslas – užkirsti kelią plastiko granulių patekimui į aplinką. Pagal aiškią sistemą nustatytos pareigos, vykdytinos tais atvejais, kai granulės atsitiktinai patenka į aplinką, daugiausia dėmesio skiriant valymo operacijoms. Į kiekvieno granulių tvarkymo įrenginio operatoriaus parengtą rizikos valdymo planą bus įtrauktas aiškus priemonių rinkinys. Tokios priemonės, be kita ko, apimtų pakavimo, pakrovimo ir iškrovimo, darbuotojų mokymo ir būtinos įrangos klausimus.
12. Kalbant apie ekonominės veiklos vykdytojams tenkančią naštą ir susijusių išlaidų mažinimą, taip pat atsižvelgiant į mažesnėms įmonėms taikomo supaprastinimo tikslus, nustatyta įmonėms taikoma tvarkymo riba, kurios pagrindu nustatomos tam tikros pareigos – 1500 tonų plastiko granulių. Viršijus šią ribą taikomas mažosioms, vidutinėms ir didelėms įmonėms numatytas sertifikavimas. Mažosioms įmonėms bus taikoma paprastesnė tvarka – jos turės gauti sertifikatą bent vieną kartą, o po to galės pasirinkti, ar atnaujinti sertifikatą, ar pateikti atitikties savideklaraciją. Be to, tam tikroms šiame reglamente nustatytoms pareigoms įgyvendinti visi ekonominės veiklos vykdytojai galės naudotis leidimais, EMAS arba AVS.

13. Siekiant sudaryti vienodas sąlygas ES ir ne ES vežėjams ir užtikrinti visų plastiko granulių vežėjų atskaitomybę bei skaidrumą, ne ES vežėjai turės paskirti įgaliotąjį atstovą ES.
14. Nustatyta, kad reglamentas bus pradėtas taikyti po 24 mėnesių, o su jūromis susijusias nuostatas – po 36 mėnesių nuo reglamento įsigaliojimo.

IV. IŠVADA

15. Tarybos pozicija grindžiama pagrindiniu Komisijos pasiūlymo tikslu ir joje visapusiškai atspindimas kompromisas, pasiektas Tarybos ir Europos Parlamento neformaliose derybose, padedant Komisijai.
 16. Todėl Taryba mano, kad jos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija subalansuotai atspindi derybų rezultatą. Priėmus reglamentą žala aplinkai dėl plastiko granulių patekimo į aplinką ir išbirimo Sąjungoje bus sumažinta iki minimumo, neužkraunant pernelyg didelės administracinės naštos ekonominės veiklos vykdytojams.
-